

NORBERTUS
COLLEGE

VOOR DE KEUZE

LOB OP HET NC

A.J.A. Kuijpers, MEd.

Norbertuscollege

2015-2016

**Geef me een baan die bij me past
En ik hoef nooit meer te werken
(Confucius)**

Inhoud

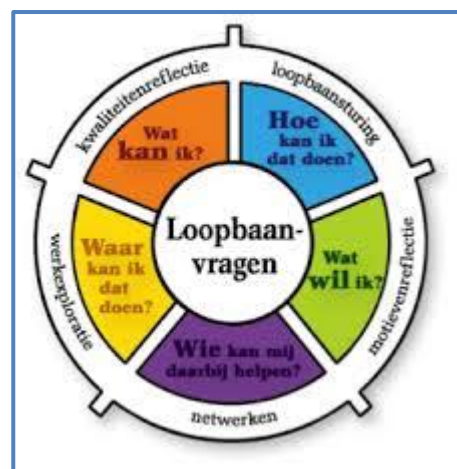
1. Waarom LOB (Loopbaanoriëntatie en begeleiding)?	3
2. Hoe bieden we LOB nu aan?	4
LOB-fases	4
Klas 3 en de vijf loopbaancompetenties	4
De voorlopige en definitieve keuze in klas 3	5
Klas havo/vwo 4 en vwo 5	5
3. Wat bieden we nu aan op het gebied van LOB?	7
4. Onze keuzesite op DeDecaan.net	9
Het portfolio LOB (loopbaandossier)	9
Voorbeeld van een portfolio (loopbaandossier)	11
5. Wie zijn er betrokken bij LOB?	13
6. Wanneer gebeurt wat?	15
7. Reflectie: onderzoek naar de LOB-praktijk	15
8. Waar naartoe?	15

1. Waarom LOB (Loopbaanoriëntatie en begeleiding)?

In het sectorakkoord voor het Voortgezet onderwijs getiteld *Klaar voor de toekomst! Samen werken aan onderwijskwaliteit* (2014), neemt LOB een prominente plaats in. In het document wordt gesteld dat “VO-scholen zorgen voor een goede kennismaking en voorbereiding van de leerlingen op het vervolgonderwijs en zorgen ervoor dat LOB in samenwerking met het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven steviger in de school wordt verankerd. De VO-raad stelt in overleg met OCW een plan op dat bijdraagt aan deze verankering en versteviging in de scholen.”¹

Het Norbertuscollege, de school die met je meegroeit, bereidt leerlingen voor op de toekomst. Omdat de toekomst van onze leerlingen niet ophoudt na het behalen van hun diploma, vinden wij het belangrijk dat onze leerlingen hun talenten, krachten en ontwikkelpunten kennen en deze kunnen inzetten in hun verdere ontwikkeling², zodat zij op een passende plek, of dit nu op een hogeschool, universiteit of een andere plaats is, succes zullen ervaren.

LOB heeft daarom als doel onze leerlingen **loopbaancompetent** te maken. Bij LOB gaat het erom dat leerlingen enerzijds hun eigen kwaliteiten, talenten, drijfveren en passies leren kennen en anderzijds de wereld van opleidingen en beroepen leren kennen. Zij leren om daarin een match te maken. Ze ontdekken op welke plek ze zich het meest thuis voelen en waar hun talenten het meest uit de verf komen. En dat steeds weer; leren en loopbaankeuzes maken doe je immers je leven lang.

1. De vijf loopbaancompetenties

Op het Norbertuscollege levert dit in de praktijk op dat de leerlingen LOB-activiteiten ondernemen om in de derde klas een passende **profielkeuze** en in het jaar dat zij examen doen een passende **studiekeuze** maken. Over de LOB-activiteiten die zij ondernemen wordt in de volgende hoofdstukken uitleg gegeven.

¹ Ministerie van OCW en de VO-raad (2014). *Klaar voor de toekomst!, Samen werken aan onderwijskwaliteit, Sectorakkoord VO 2014-2015*, p. 14

² Norbertuscollege: *Ambitie en koers* (2015), p. 2

2. Hoe bieden we LOB nu aan?

Op het moment van schrijven wordt op het Norbertuscollege vanaf klas 3 werk gemaakt van LOB. In het derde leerjaar moeten de leerlingen namelijk een profielkeuze maken. De leerlingen zetten hiermee de eerste stap op weg naar hun uiteindelijke studiekeuze die in het examenjaar (vóór de deadline van 1 mei), zal worden gemaakt.

Op het Norbertuscollege vormt de mentorles de werkplaats waarin leerlingen concreet aan de slag gaan met LOB onder begeleiding van hun mentor. Een middel dat ingezet wordt in deze lessen is de website www.norbertuscollege.DeDecaan.net, die hiervoor speciaal ontwikkeld is. Het decanaat heeft deze website, die op veel andere scholen ook gebruikt wordt, specifiek ingericht voor het Norbertuscollege. Wat de leerlingen uit klas 3 t/m 6 doen met behulp van de website wordt in hoofdstuk 3 verder uitgelegd.

Het decanaat stuurt de mentoren uit de derde klas aan middels **studiewijzers LOB** en in de tweede fase door middel van het **PTA LOB**. Naast de mentorlessen worden er door het decanaat verschillende activiteiten (voorlichtingen binnen en buiten de school) georganiseerd, en is het de bedoeling dat leerlingen zelf ook activiteiten ontplooiën, zodat LOB ook buiten de mentorlessen om onderwerp van gesprek blijft.

LOB-fases

In het LOB-traject kunnen we drie fases onderscheiden waarin de loopbaanoriëntatie zich kan bevinden. De eerste is de **oriëntatiefase**. In deze fase probeert de leerling een aantal studierichtingen, sectoren (arbeidsgebieden) en werksoorten te verkennen, waarin hij denkt verder te gaan. Daarna komt de **verdiepingsfase**, waarin de leerling dieper op een of meerdere studierichtingen ingaat. Tenslotte is er de **beoordelings- of toetsingsfase**, waarin de leerling beoordeelt of hij bij zijn voorlopige keuze voor een bepaalde studierichting blijft, of dat hij opnieuw op zoek gaat.

Klas 3 en de vijf loopbaancompetenties

In **klas 3** kan het LOB-traject beschouwd worden als een **oriëntatiefase**. In het derde leerjaar wordt deze fase geïntroduceerd aan de hand van de vijf loopbaancompetenties van Marinka Kuijpers³, die in latere leerjaren steeds terug zullen keren en als het goed is tijdens hun gehele loopbaan belangrijk zullen blijven. De loopbaancompetenties:

1. Kwaliteitenreflectie (Wie ben ik en wat kan ik?)
2. Motievenreflectie (Wat wil ik, wat en waarom wil ik dat?)
3. Werkexploratie (Waar vind ik werk dat bij mij past?)
4. Loopbaansturing (Hoe bereik ik dat?)
5. Netwerken (Wie kan mij daarbij helpen?)

2. Wie ben ik?

³ Kuijpers, M. (2005). *Loopbaanontwikkeling, Ph.D. thesis*. Enschede: University of Twente

Na de herfstvakantie wordt door de mentor de website www.norbertuscollege.DeDecaan.net geïntroduceerd en gaan de leerlingen spelenderwijs aan de slag met de online module **Keuzeweb**, onderdeel van DeDecaan.net. Door wekelijks een aantal opdrachten uit Keuzeweb door te werken, komen de leerlingen met de bovenstaande vragen uit de eerste twee loopbaancompetenties in aanraking. Het doel is de leerling bewust te maken van zijn eigen identiteit (die uiteraard bij de adolescent volop in ontwikkeling is) en zijn plaats te zoeken in de maatschappij (sectoren, opleidingen, beroepen). Ze oriënteren zich op de vier profielen in de tweede fase en maken uiteindelijk een weloverwogen profielkeuze die aansluit bij de uitkomsten van hun zoektocht. Deze profielkeuze vullen ze via de profielkeuzemodule van DeDecaan.net in, zodat de schooladministratie, coördinatoren en het decanaat op de hoogte zijn van de gemaakte keuzes.

De voorlopige en definitieve keuze in klas 3

De derdeklassers maken begin februari een **voorlopige keuze**. Op basis van deze voorlopige keuze wordt door de docentenvergadering een advies uitgebracht. Dit advies wordt door de coördinator en de mentor van de leerling op papier gesteld en meegegeven naar huis. Dit advies vormt samen met het rapport en de adviseringslijst (+/- lijst), waarop de vakdocenten hun eigen advies hebben aangegeven, een richtlijn voor de leerling en zijn ouders om zijn **definitieve keuze** te maken. Op basis van de voorlopige keuzes, die de administratie aanlevert, wordt door de coördinator alvast een prognose gemaakt die hij deelt met de directie. De definitieve keuze wordt in de tweede helft van maart gemaakt en ingeleverd. De definitieve keuze wordt op papier ingeleverd en wordt door de ouders getekend. De administratie brengt de keuzes in kaart en brengt hierover verslag uit aan o.a. coördinatoren en decanaat.

Klas havo/vwo 4 en vwo 5

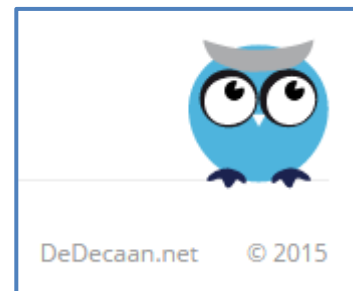
In **klas 4** (havo/vwo) en **5** (vwo) vindt de **verdiepingsfase** plaats, waarin de leerling dieper op een of meerdere studierichtingen ingaat. Ook hier zullen de vijf loopbaancompetenties weer een rol spelen, maar zal vooral de nadruk liggen op de drie laatste competenties. Het is de bedoeling dat (m.n. de havo 4 en vwo 5 leerlingen) al een (aantal) voorlopige studiekeuze(s) maken. Leerlingen houden vanaf klas 4 een **digitaal portfolio** bij. Dit portfolio wordt bijgehouden op de website www.norbertuscollege.DeDecaan.net. Zij krijgen de opdracht om verslag uit te brengen van de LOB-activiteiten die zij hebben ondernomen en deze verslagen te uploaden naar hun digitale portfolio op de website. Zo kan het handelingsdeel LOB uit het PTA afgevinkt worden. Wat de leerlingen concreet doen om invulling aan het portfolio te geven, wordt in hoofdstuk 3 verder uitgelegd.

In ieder geval zullen de meeste LOB-activiteiten in de tweede fase buiten de school plaatsvinden. Het is dus niet zoals in klas 3 dat de mentorles continu de werkplaats voor LOB is. Leerlingen kunnen namelijk middels een **strookje** dat bij het decanaat verkrijgbaar is, lesvrij krijgen om een buitenschoolse LOB-activiteit te ondernemen, zoals bijvoorbeeld een **meeloopdag** te volgen of te **proefstuderen** of een één-daagse **stage** te lopen. Het decanaat ziet er samen met coördinatoren op toe dat leerlingen verslag leggen van deze activiteit. De mentor gebruikt de verslagen om met de leerlingen het **LOB-gesprek** aan te knopen. Tijdens zo'n gesprek staan de loopbaancompetenties centraal en het gesprek heeft een reflectief en evaluatief karakter. De mentor brengt kort verslag uit van het gesprek in Magister. Eventueel kan de decaan ingeschakeld worden wanneer een mentor of waarin de leerling beoordeelt of hij bij zijn voorlopige keuze voor een bepaalde studierichting blijft,

In **klas 5** (havo) en **6** (vwo) vindt dan tenslotte de **toetsingsfase** plaats, waarin de leerling beoordeelt of hij bij zijn voorlopige keuze voor een bepaalde studierichting blijft, of dat hij opnieuw op zoek gaat. Ook in het examenjaar hebben de leerlingen de mogelijkheid om onder schooltijd LOB-activiteiten te ondernemen. Dezelfde procedure wordt gehanteerd als in de voorexamenklassen. De leerlingen leggen de laatste hand aan hun digitale portfolio en toetsen op basis van hun opgedane kennis, ervaringen en vaardigheden (loopbaancompetenties) de eigen (voorlopige) studiekeuze om zo uiteindelijk vóór 1 mei tot een passende studiekeuze te komen. Dit wederom onder begeleiding van de mentor. De mentor voert wederom LOB-gesprekjes en ziet er samen met decanen op toe dat het digitale portfolio gevuld wordt en de studiekeuze via de studiekeuzemodule van de decaan.net wordt ingevoerd. Leerlingen die vastlopen, worden doorverwezen naar de decaan. De decaan zal met deze leerlingen en eventueel de ouders tijdens gesprekken de verschillende fases uit het LOB-traject nog eens de revue laten passeren en wellicht middels een studiekeuzetest, de leerling terug op het juiste spoor te brengen. De administratie brengt de keuzes in kaart en geeft deze door aan andere instanties.

3. Wat bieden we nu aan op het gebied van LOB?

Zoals we in hoofdstuk 2 al zagen, worden de leerlingen op het Norbertuscollege uitgedaagd, gemotiveerd en gefaciliteerd om actief aan de slag te gaan met LOB. In dit hoofdstuk zal per leerjaar worden opgesomd wat er door het decanaat georganiseerd wordt op het gebied van LOB. Na dit hoofdstuk zal er nog een speciaal hoofdstuk gewijd worden aan de keuzesite DeDecaan.net, het middel dat we op het Norbertuscollege inzetten om aan LOB te doen.

3. Logo van DeDecaan.net

In klas 3:

- In de mentorlessen gaan de leerlingen aan de slag met **Keuzeweb** (onderdeel van www.norbertuscollege.DeDecaan.net).
- **Profielvoorlichting** door studenten van Avans (havo) en door studenten van Tilburg University (vwo) op het Norbertuscollege.
- **Scholierenmanifestatie** bij de Hogeschool Zeeland te Vlissingen (havo).
Zie: <http://hz.nl/nl/studeren-aan-de-hz/voorlichtingsactiviteiten/scholierenmanifestatie/Pages/Scholierenmanifestatie.aspx>
- **Ouderavond** over de profielkeuze.
- **Week van de Profielkeuze**, waarin vakkenvoorlichtingen worden gegeven.

In klas 4:

- De **website** (DeDecaan.net) biedt ondersteuning bij de verdiepfase. Zo kunnen leerlingen informatie vinden over open dagen, opleidingen, studiekeuzetests. Er is ook een forum waar zij aan kunnen deelnemen. Leerlingen houden op de website ook hun **digitale portfolio** bij.
- De school heeft een abonnement op de online **Keuzegids** (www.keuzegids.org). Deze kan op de computers op school worden geraadpleegd, maar ook thuis via DeDecaan.net kan deze worden benaderd.
- Leerlingen kunnen op het decanaat een aanvraag indienen, middels een **strookje**, om onder leiding een LOB-activiteit te ondernemen, zoals een meeloopdag, proefstudeerdag of stage. Een verslag hiervan uploaden zij naar hun **digitale portfolio** op de website DeDecaan.net.
- **HBO-Oriëntatieochtend** bij Avans en de NHTV te Breda (havo). Leerlingen volgen workshops die georganiseerd worden door verschillende HBO-opleidingen om inzicht te krijgen in wat de opleiding inhoudt, te ervaren hoe het onderwijs wordt aangeboden en de sfeer te proeven op het HBO.
- **Beroepenervaringavond (BEA)**. Een beroepenvoorlichtingsavond georganiseerd in samenwerking met de Roosendaalse colleges en de Rotary. Leerlingen kunnen zich voor drie à vier voorlichtingen inschrijven uit een zeer ruim aanbod van beroepen. (zie: <http://beroepenervaringavond.nl/>).
- **Informatie over studeren WO**. Studenten van de EUR en de TuE. Beperkt aantal studies (op aanvraag) komt aan bod. Voorbereiding op bezoek aan de universiteiten (vwo).

In klas 5/6:

- De **website DeDecaan.net** biedt ondersteuning bij de verdiepingsfase. Zo kunnen leerlingen informatie vinden over open dagen, opleidingen, studiekeuzetests. Er is ook een forum waar zij aan kunnen deelnemen. Leerlingen houden op de website ook hun digitale portfolio bij.
- De school heeft een abonnement op de online **Keuzegids** (www.keuzegids.org). Deze kan op de computers op school worden geraadpleegd, maar ook thuis via DeDecaan.net kan deze worden benaderd.
- Leerlingen kunnen op het decanaat een aanvraag indienen, middels een **strookje**, om onder leestijd een LOB-activiteit te ondernemen, zoals een meeloopdag, proefstudeerdag of stage. Een verslag hiervan uploaden zij naar hun **digitale portfolio** op de website DeDecaan.net.
- **Vorbereiding op Studiekeuze (VOS)**. Leerlingen kunnen een keuze maken uit meer dan 70 voorlichtingen over evenzoveel opleidingen. Deze voorlichtingen worden verzorgd door hogescholen en universiteiten. Tevens zijn er verschillende beroepsgroepen aanwezig die de opleiding op de werkplek zelf aanbieden (bijv. defensie). De voorlichtingsmiddag wordt georganiseerd door de decanen van scholen voor voortgezet onderwijs in West-Brabant. Het Norbertuscollege is ieder jaar weer gastheer van dit evenement vanwege de gunstige ligging nabij het station. (havo 5 / vwo 5).
- **Ouderavond** over de studiekeuze.
- **Ouderavond** in samenwerking met de dienst uitvoering onderwijs (DUO) over de **studiefinanciering**. (havo 5 / vwo 6).

4. Het logo van de VOS.

4. Onze keuzesite op DeDecaan.net

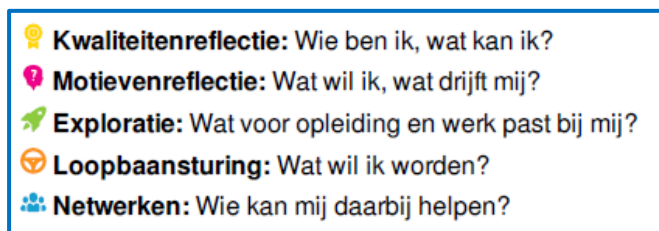
DeDecaan.net is een netwerk voor iedereen die betrokken is bij het keuzeproces van een middelbare scholier. DeDecaan.net is een online programma waarin alle relevante informatie voor het keuzeproces van leerlingen wordt verzameld en eenvoudig vindbaar is voor zowel de leerling, decaan, mentor als ouders. Bovendien voorziet de website in de communicatie tussen leerlingen, decaan en mentor. Het decanaat van het Norbertuscollege heeft op DeDecaan.net een eigen keuzesite voor de school ingericht: www.norbertuscollege.dedecaan.net. Deze site helpt onze leerlingen bij het maken van een gegronde profiel- en studiekeuze en neemt decanen en mentoren werk uit handen.

Het portfolio LOB (loopbaandossier)

Bij kwalitatieve keuzebegeleiding hoort ook het vastleggen van de gemaakte stappen en de resultaten. Het portfolio bestaat uit het cv (overzicht van de belangrijkste resultaten uit KeuzeWeb en de testen) en een overzichtslijst van alle gemaakte opdrachten en activiteiten. Het portfolio kan gebruikt worden voor het plusdocument, de studiekeuzecheck en de (decentrale) selectie!

De leerling moet aantonen dat hij aan de **vijf loopbaancompetenties** heeft gewerkt. De loopbaancompetenties zijn:

- Motievenreflectie (M),
- Kwaliteitenreflectie (K),
- Exploratie (E),
- Loopbaansturing (L) en
- Netwerken (N).

5. Vijf loopbaancompetenties met symbolen uit DeDecaan.net.

Aan alle **opdrachten** en **keuzeactiviteiten**

(LOB-activiteit) op de keuzesite zijn de loopbaancompetenties opgehangen, waardoor het aantoonbaar wordt dat de leerling gewerkt heeft aan de loopbaancompetenties. Er is niet wettelijk bepaald hoeveel en hoe vaak de leerling aan de loopbaancompetenties moet werken. **Deze verantwoordelijkheid ligt dus bij de leerling zelf.** Echter, in de bovenbouw van het Norbertuscollege dienen de leerlingen het PTA LOB (handelingsdelen) voldoende afgerond te hebben. Het decanaat voert controle uit en beoordeelt of het portfolio aan de minimale eisen die gesteld zijn voldoet. Zo niet, dan kan de school een sanctie opleggen.

De leerling moet bij elke keuzeactiviteit **vier zaken benoemen**:

- De beoogde doelen (Wat is je doel?)
- De resultaten (Wat heb je gedaan?)
- De evaluatie/conclusie (Wat heb je ontdekt?)
- De vervolgactiviteiten (Wat ga je hiermee doen?)

Bij elke keuzeactiviteit worden deze vragen dus aan de leerling gesteld, waarna de antwoorden opgeslagen worden in het portfolio.

We maken onderscheid tussen **normale opdrachten** en **keuzeactiviteiten**. De normale opdrachten zijn de opdrachten die op de keuzesite te vinden zijn zoals de opdrachten van Keuzeweb (derde klas) bijvoorbeeld. Bij keuzeactiviteiten (LOB-activiteiten) moet je eerder denken aan het bezoeken van een open dag, proefstuderen, meelopen of een kijkje te nemen op het werk van de ouders. Wij willen onze leerlingen uit de bovenbouw zoveel mogelijk stimuleren (d.m.v. de strookjes) om buiten de deuren van onze school op onderzoek uit te gaan en ervaringen op te doen. In het verslagje dat leerlingen als tegenprestatie maken, geven zij de antwoorden op de vier vragen die hierboven gesteld zijn. De antwoorden worden opgeslagen in het portfolio onder het kopje Keuzeactiviteiten.

Onder het kopje Loopbaancompetenties vindt de leerling een lijst van alle opdrachten met daarachter de bijbehorende loopbaancompetenties. Dit overzicht geeft een goed beeld van de loopbaancompetenties waar de leerling aan heeft gewerkt, hoe vaak en of dit in balans is.

De leerling heeft volledige controle over de **export**. Ze hebben de mogelijkheid om zelf te kiezen wat er precies in de export wordt meegenomen. De export kan namelijk gebruikt worden voor verschillende doeleinden:

- Plusdocument (in overleg met decanaat)
- Studiekeuzecheck
- Decentrale selectie

De keuzesite is een middel, géén doel op zich. Het is belangrijk dat leerlingen ermee aan de slag gaan en een portfolio opbouwen. Dit doen ze zelf en voor zichzelf. De leerling is namelijk eigenaar van het keuzeproces en het portfolio. De mentor, de decaan en de ouders kunnen het portfolio gebruiken om in gesprek te gaan (dialoog!) met de leerling om hem zo verder te helpen zijn doel te behalen: het maken van een passende profiel- of studiekeuze. Een leerling hier bewust van te maken/laten worden, is één van de grootste uitdagingen voor mentoren, decanen en ouders. Hier ligt een belangrijke taak voor ons allen!

Op de volgende pagina kun je een voorbeeld vinden van hoe het portfolio van een denkbeeldige leerling uit havo 4 eruitziet.

Voorbeeld van een portfolio (loopbaandossier)

Portfolio van Leerling X

Datum: -

X

Norbertuscollege

NorbertusCollege.DeDecaan.net

Mentoren: J. Beesems, J.H. Ariaansz

School

Mijn beste vakken in de onderbouw

1. scheikunde
2. frans
3. duits

Persoonlijk

Mijn menstype

1. Onderzoekend 45%
2. Conventioneel 55%
3. Sociaal 65%
4. Ondernemend 30%
5. Praktisch 25%
6. Artistiek 25%

(Je hebt de volgorde gewijzigd. Zie de percentages voor de oorspronkelijke volgorde.)

Dit vind ik niet interessant

1. iets creatiefs
2. iets met metaal
3. iets met bouwen
4. iets met monteren/repareren
5. iets met sport

Dit vind ik interessant

1. Stoffen onderzoeken
2. iets met talen
3. iets medisch
4. iets met voeding
5. iets met reizen

Mijn studiekeuze

Mijn favoriete studies tijdens het kiezen van mijn profiel

1. verloskunde
2. fysiotherapie
3. voedingsadviseur

Mijn beroepskeuze

Dit is voor mij belangrijk

1. Je hersens gebruiken
2. Anderen helpen
3. Werken in een prettige omgeving
4. Rustig werken
5. Onderzoek doen

Mijn keuzeactiviteiten

Evaluatie Beroepenervaringavond [22 juni 2016](#)

Mijn doel:

Meer over beroepen te weten komen, door voorlichtingen en kijken welke studie dan iets voor jou zou kunnen zijn.

Mijn resultaten:

we hadden 2 voorlichtingen. er was er namelijk 1 afgelast omdat de voorlichting geveer niet meer op tijd kon komen. De 2 andere voorlichtingen gingen wel door. er werd gewoon verteld

wat hun beroepen inhouden en wat ze dagelijks doen. daarna mochten we nog vragen stellen, zo kreeg je een goed beeld van hoe de studie aansluit op de beroepen.

Mijn conclusie:
Dat fysiotherapie wel een interessant beroep is voor mij.

Mijn vervolg:
Online thuis meer opzoeken over fysiotherapie

Evaluatie HBO-Oriëntatiemorgen [22 juni 2016](#)

Mijn doel:
Meer te weten komen over studies waar je in geïnteresseerd bent. En kijken of het bij je past. te weten komen wat de studie precies inhoudt, en zien of je jezelf de studie ziet doen later.

Mijn resultaten:
Ik ben naar 2 studies geweest, en daar heb ik voorlichtingen gehad, en we mochten nog een paar praktijk dingen doen. We waren met een grote groep dus je kreeg alleen niet heel erg veel individuele aandacht.

Mijn conclusie:
Dat de studies waar ik ben geweest, wel bij me passen. ik vond fysiotherapie erg leuk, en ik denk dat ik daar nog wel wat meer informatie over ga opzoeken.

Mijn vervolg:
Thuis meer zoeken naar open dagen, en kijken waar de dichtsbijzijnde locatie is waar ik deze studie kan doen op school.

Open Dag 1 [22 juni 2016](#)

Mijn doel:
Meer leren weten over een studie waar je misschien geïnteresseerd in bent.

Mijn resultaten:
Ik heb geluisterd naar een voorlichting over de studie, en ik heb zelf nog wat praktijk dingen geoefend die bij die studie horen.

Mijn conclusie:
Ik heb ontdekt dat ik deze studie wel leuk vind, maar ik weet nog niet zeker of het iets voor mij is. dus ik denk niet dat ik deze studie ga doen later.

Mijn vervolg:
Ik heb voor mezelf de keuze gemaakt, dat ik nog verder ga kijken naar andere studies, omdat ik iets wil zoeken wat beter bij mij past.

Mijn loopbaancompetenties

	havo 3							
	Weet jij hoe KeuzeWeb werkt?	20 november 2014						
	Weet jij hoe de keuzesite werkt en wat je ermee kunt doen?	20 november 2014						
	Wat ga je kiezen dit jaar?	20 november 2014						
	Wat vind jij interessant?	15 januari 2015						
	Sectoren hbo en mbo	15 januari 2015						
	Waar ben jij goed in?	15 januari 2015						
	Wat vind jij belangrijk in je toekomstige werk?	15 januari 2015						
	Wat kun je kiezen en wat kun je daarmee?	15 januari 2015						
	Wat is jouw voorlopige profielkeuze?	15 januari 2015						
	Welk werk past bij jouw persoonlijkheid?	5 maart 2015						
	Matchen van types en sectoren	5 maart 2015						
	Vakken kiezen	12 maart 2015						
	Beroepen checken	12 maart 2015						
	Totaal:	13	0	3	5	3	5	0
	havo 4	3	3	0	0	0	0	0
	Aantal afgerond	16		Behaalde SLU				
				3				
				Behaalde competenties				
				3	5	3	5	0

5. Wie zijn er betrokken bij LOB?

Hoewel de nadruk ligt op **zelfsturing** zal de leerling ondersteund worden in zijn zoektocht naar een passende studiekeuze door op de eerste plaats, vooral de mentor en op de tweede plaats de decaan. Ideaal gezien wordt LOB iets van iedereen binnen de school. Vanzelfsprekend is er in de derde klas meer begeleiding dan in het examenjaar. Eigen verantwoordelijkheid bij LOB is noodzakelijk.

a. Coördinator LOB: Dave Kuijpers

Zijn **taken en verantwoordelijkheden** zijn:

- Het opstellen en onderhouden van een beleidsplan LOB voor de school op grond waarvan het bestaande werkplan wordt geactualiseerd. Daarbij hoort het vertalen van de landelijke ontwikkelingen op het gebied van LOB naar relevante activiteiten binnen de school.
- Het adviseren van de schoolleiding op het gebied van LOB en de inrichting van het onderwijs in onder- en bovenbouw specifiek vanuit dit werkgebied.
- Het mede opzetten van een kwaliteitsbeleid LOB.⁴

Plaats in de organisatie

Het werkgebied van de *coördinator LOB* bestrijkt de gehele school voor zover in de leerjaren sprake is van LOB-activiteiten. Hij geeft leiding aan de functionele decaan (zie b.) die vooral belast is met de uitvoering van LOB-activiteiten, en werkt nauw samen met de mentoren en de coördinatoren van de betreffende leerjaren.⁵

b. Functionele decaan: Marijke Krijnen

De decaan voert het beleid uit dat in samenwerking met de coördinator LOB (die voor een deel ook uitvoerende taken zal verrichten) en de schoolleiding is afgesproken. De decaan is vooral belast met de uitvoering van LOB-activiteiten en werkt nauw samen met de mentoren en de coördinatoren van de betreffende leerjaren. De uitvoerende decaan geeft voorlichtingen (klassikaal, ouderavond), voert LOB-gesprekken met leerlingen (en ouders), onderhoudt de keuzesite (DeDecaan.net), stelt PTA LOB en studiewijzers samen en controleert portfolio's LOB.

c. Coördinatoren:

In samenwerking met de decaan en coördinator LOB wordt afgestemd op het gebied van LOB-activiteiten en hoe deze geïmplementeerd kunnen worden in de mentorlessen, ouderavonden enz. De coördinator spreekt de mentor uit zijn of haar team aan wanneer de mentorlessen niet worden ingevuld, zoals afgesproken en wanneer LOB-activiteiten hierdoor in het gedrang komen of helemaal niet worden uitgevoerd. Wat betreft het keuzeprocess voeren de coördinatoren de regie. Ook de coördinatoren voeren LOB-gesprekken met leerlingen en ouders (bijv. toelichting advies).

⁴ Ibid.

⁵ Ibid.

d. Mentoren:

Zij vormen de spil van het LOB-traject, zoals valt te lezen in hoofdstuk 2. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de leerling, ook op het gebied van LOB. De mentor voert het LOB-gesprek, begeleidt de leerlingen in het LOB-traject en bewaakt de voortgang van de leerling op LOB-gebied. Wanneer een mentor ziet dat een leerling vastloopt in het LOB-traject neemt hij contact op met de uitvoerende decaan. De decaan zal de mentoren ondersteunen bij het uitvoeren van hun LOB-taak. Zij leggen verantwoording voor hun taak af aan de coördinator.

e. Vakdocenten

De vakdocenten hebben de verantwoordelijkheid om aan de leerlingen duidelijk te maken hoe hun vak in de tweede fase eruit ziet en waarom het nuttig zou kunnen zijn om het vak te kiezen. Dit is onderdeel van de kerndoelen en eindtermen ('Oriëntatie op Studie en Beroep').

f. Leerlingen

De leerlingen gaan onder begeleiding van de mentor op school en de ouders thuis op expeditie. Zij gaan op onderzoek uit met behulp van de vragen die zijn afgeleid van de 5 loopbaancompetenties om zodoende loopbaancompetent te worden en een passende profiel- en studiekeuze te kunnen maken en in hun verdere leven steeds weer hun eigen loopbaan succesvol bij te kunnen blijven stellen. "Een leven lang leren!" is daarbij het credo. Leerlingen voeren het LOB-curriculum (zie studiewijzers en PTA's) uit en sluiten de handelingsdelen af, zodat zij aan de doelstellingen van LOB hebben voldaan. Het decanaat ziet hier samen met mentoren en coördinatoren op toe.

g. Ouders:

Door middel van ouderavonden en publicaties, proberen we de ouders van onze leerlingen bij LOB te betrekken. Uit onderzoek⁶ blijkt dat ouders grote invloed hebben op de keuzes van hun kind. Deze invloed is groter dan die van de mentor, decaan, coördinator, vakdocent. Samen met de ouders dragen we hierin dus een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het mag voor onze leerlingen dus nooit zo zijn dat LOB alleen iets is dat op school leeft en niet thuis of andersom!

6. Directie:

De directie trekt gezamenlijk met het decanaat op. Ook hier is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

⁶ Kuijpers, D. (2013). *Complexe leertaak. Effectief LOB op het Norbertuscollege?* Tilburg: FLOT en Kuijpers, D. (2014). *Tegen de stroom in? Of in hoeverre het zinvol is om het 'stromen' op de vwo-afdeling van het Norbertuscollege te handhaven?* Tilburg: FLOT.

6. Wanneer gebeurt wat?

Op het decanaat is een **keuzekalender** op te vragen, zodat te zien is wanneer in het lopende schooljaar een LOB-activiteit (zie hoofdstuk 3) plaatsvindt. Deze keuzekalender is ook in te zien op de website www.norbertuscollege.DeDecaan.net. Tevens zijn de belangrijkste LOB-data opgenomen in de jaarkalender van het Norbertuscollege (zie: <http://www.norbertuscollege.nl/images/pdf/Jaaragenda.pdf>).

7. Reflectie: onderzoek naar de LOB-praktijk

In de afgelopen twee jaar is het decanaat op het Norbertuscollege onderhevig geweest aan veranderingen. De coördinator LOB heeft zich in de afgelopen twee jaar vooral bezig gehouden met het zich eigen maken van de en wegwijs te worden in het LOB-programma. Hij heeft twee onderzoeken (in het kader van zijn masterstudie en in opdracht van de directie) gedaan naar het reilen en zeilen van LOB op het Norbertuscollege. Deze onderzoeken zijn opvraagbaar op het decanaat, bij de coördinator LOB, Dave Kuijpers. Het gaat om de volgende publicaties:

- Kuijpers, D. (2013). *Complexe leertaak. Effectief LOB op het Norbertuscollege?* Tilburg: FLOT
- Kuijpers, D. (2014). *Tegen de stroom in? Of in hoeverre het zinvol is om het 'stromen' op de vwo-afdeling van het Norbertuscollege te handhaven?* Tilburg: FLOT.

Niet alleen heeft hij onderzoek gedaan naar LOB op het Norbertuscollege, maar er is ook onderzoek gedaan door studenten van de lerarenopleiding (Fontys) naar LOB op onze school. Uit de conclusies van deze onderzoeken zijn de speerpunten in hoofdstuk 7 afgeleid. Duidelijk is dat er een mooi LOB-programma bestaat, maar dat er nog duidelijk veel werk aan de winkel is. In een toekomstige publicatie, zal hier zeker meer aandacht voor zijn. Nogmaals: "Werk in uitvoering!".

8. Waar naartoe?

Onder andere op basis van de conclusies uit de onderzoeken waaraan in hoofdstuk 6 wordt gerefereerd, zijn de volgende uitdagingen en ambities geformuleerd:

- **Een volledig beeld krijgen om te kunnen beoordelen of het LOB heeft geleid tot de juiste verwachtingen van de gekozen studie of opleiding.**⁷

Een ambitie die door de directie van OMO SG Tongerlo wordt geuit. Het Norbertuscollege moet hier zijn verantwoordelijkheid nemen. Er zijn door het decanaat contacten gelegd met hogescholen en universiteiten en er vindt door sommige hogescholen reeds terugkoppeling plaats. Rapporten zijn op te vragen bij het decanaat. Het zou mooi zijn wanneer in de toekomst meer hogescholen en universiteiten zorgen voor een terugkoppeling. Inmiddels zijn er gesprekken met de Hogeschool Zeeland hierover. Het Norbertuscollege,

⁷ Schoolplan SG Tongerlo (2015), p. 28

vertegenwoordigd door de coördinator LOB, Dave Kuijpers, is o.a. in dit kader lid geworden van het netwerk VO-HO in de regio Noord-Brabant.

- **LOB wordt onderdeel van de onderwijsvernieuwingen op havo en vwo (PLG's)**
Het onderwijs op het Norbertuscollege zal de komende jaren aan veranderingen onderhevig zijn. Op de havo-afdeling zoekt men naar mogelijkheden om het onderwijs uitdagender te maken voor de leerlingen en het beter aan te laten sluiten wat de vervolgopleidingen en de maatschappij van hen verwachten. Op het vwo onderzoekt men hoe de verworvenheden van de wetenschapslessen (vwo+) verder kunnen worden uitgebreid naar het reguliere vwo. LOB kan in deze ontwikkelingen een belangrijke bijdrage aan leveren. Het is daarom essentieel dat het decanaat optrekt in deze PLG's. Het doel is zo meer draagvlak voor LOB binnen de school te genereren en LOB (beter) te integreren in de curricula van de opleidingen.
- **Er is een doorlopende leerlijn LOB**
Deze ambitie vinden we ook terug in het Schoolplan SG Tongerlo. Uiteraard deelt het decanaat van het Norbertuscollege deze ambitie. Voorlopig begint de doorlopende leerlijn LOB in klas drie. Ieder leerjaar in de bovenbouw zullen leerlingen LOB-activiteiten ondernemen. Vinden deze nu nog vooral plaats in de mentorles of een door het decanaat (bijv. de VOS) of de leerling (bijv. meeloopdag) georganiseerde activiteit, het doel is LOB ook onderdeel te maken van de onderwijsvernieuwingen op de havo en het vwo (PLG's).
- **Mentoren beter 'uitrusten' om de LOB-taak uit te kunnen voeren.**
Denk hierbij aan een cursus gespreksvoering; hoe houd ik een effectief LOB-gesprek met mijn leerlingen. Uit onderzoek blijkt dat mentoren vinden dat zij onvoldoende bagage hebben om op een professionele manier LOB-gesprekken te voeren. Misschien dat workshops van het netwerk (zie hierboven) hier een uitkomst voor bieden. Ook DeDecaan.net biedt ondersteuning. Het is in dit kader aan te bevelen om in het schooljaar 2016-2017 de mentoren uit de derde klas een mentortraining te laten volgen waarbij mentoren meer kennis kunnen opdoen over LOB en het werken met de instrumenten van DeDecaan.net.
- **LOB als onderdeel van het 'plusdocument' (testimonium)**
Het decanaat beoordeelt of bepaalde LOB-activiteiten van leerlingen een plaats kunnen krijgen in het plusdocument (testimonium) .
- **Actievere ouderparticipatie**
Zie hoofdstuk 5. Misschien een thema-avond (met workshops) organiseren over LOB. Binnen het netwerk kan ondersteuning gevraagd worden. Er zijn namelijk al scholen in de regio die hier ervaringen mee hebben.
- **Kwaliteitsbeleid**
Er zijn eind schooljaar 2016-2017 contacten gelegd met Rudy Devente (coördinator kwaliteitsbeleid) om een onderzoek uit te zetten naar (o.a. de dagelijkse praktijk en opbrengsten van) LOB binnen het Norbertuscollege.

- **Het organiseren van een speeddate met oud-leerlingen**

Volgend schooljaar 2016-2017 gaan we proberen voor de vierde klassen een speeddate met oud-leerlingen te organiseren in het kader van de studiekeuze. Dit wordt een extra keuzeactiviteit cq. LOB-activiteit.

Dave Kuijpers, juni 2016